

XXIII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Forandring i forskellige Bestemmelser angaaende Borger- og Almuehøjskolevæsenet.

(Udgivet af Folketingets Udvalg den 6te Februar 1896).

Udvalget er enigt i, at Folkehøjskolen paa sit nuværende Standpunkt ikke kan fyldestgøre de Fordringer, som Samfundet maa stille til den, naar den skal dygtiggøre den enkelte Statsborger til at deltage i Nutidens rigt pulserende Samfundsliv, og dette gælder endnu mere, naar man ser hen til, at den almindelige Valgret, som Grundloven og den øvrige Lovgivning har tilbøjet Statsborgeren, tillige paalægger ham Pligter, som han ikke vil kunne gøre Fyldest, hvis han ikke har kunnet erhverve sig den dertil fornødne Kundskab og Handsudvikling.

For den store Del af Befolkningen er Folkehøjskolen ikke alene det nærmeste Middel hertil, men for Tusinder endog det eneste. Ganske vist underkender Udvalget ikke Folkehøjskolernes store Betydning i denne Henseende, men trods den stærke Vækst, Højskolen har haft i den sidste Menneskealder, og de rigelige Understøttelser, som Staten lader tilflyde saavel disse Skoler selv som deres ubemidlede Elever, bliver det dog kun en mindre Del af den opvoksende Slægt, som faar Afgang til disse Skoler; den største Del maa nøjes med, hvad Folkehøjskolen

kan byde. Og selv om Forholdene i denne Henseende skulde forandre sig, saa at i Fremtiden saa godt som hele Ungdommen kom paa Højskole, hvor langt rigere Udbytte vilde den da ikke kunne føre med sig hjem fra Højskoleopholdet, naar Folkehøjskolen forud havde sat den bedre i Stand til at nyde, hvad Højskolen byder.

Det har derfor staaet klart for Udvalget, at Maalet for Arbejdet i denne Sag maa være at indrette Folkehøjskolen saaledes, at den kan byde Børnene en fyldigere og bedre Undervisning end hidtil, og i den Henseende har det forelagte Lovforslag i to væsentlige Punkter taget et klart og bestemt Sigte.

Det indrømmes sikkert af alle, at det Børnetal, som ifølge Lov af 8de Marts 1856 § 1 kan henvises til Undervisning af en enkelt Lærer, er for stort, og at den første Fordring om en Forbedring af Folkehøjskolen derfor maa gaa ud paa at nedsætte dette Tal saa langt, som det økonomisk vil være overkommeligt. Lovforslaget gaar her fra 100 ned til 70, idet det fastsætter Gennemsnitsstallet af Børnene i Skolens